

9. april 2019
Sagsnr. 18/05081 (tidl. NMK-
131-00290)
Klagenr. 1000580
Tidl. KlageID: 303364
MIJHH

AFGØRELSE FRA MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET

OPHÆVELSE OG HJEMVISNING i sag om miljøgodkendelse til etablering af økologisk konsumægproduktion i Lolland Kommune

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter husdyrbruglovens § 11, jf. § 76, stk. 1.¹

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Lolland Kommunes afgørelse af 16. marts 2018 om etablering af en økologisk ægproduktion på ejendommen A1 , 4970 Rødby, og hjemviser sagen til fornyet behandling.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet² og gebyrbekendtgørelsens § 2.³ Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. husdyrbruglovens § 90.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

**MILJØ- OG
FØDEVAREKLAGENÆVNET**
Toldboden 2
8800 Viborg

Tlf. 72 40 56 00
CVR-nr. 37795526
EAN-nr. 5798000026070
nh@naevneneshus.dk
www.naevneneshus.dk

¹ Bekendtgørelse nr. 442 af 13. maj 2016 af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

² Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

³ Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 16. april 2018 påklaget til Lolland Kommune af en omboende. Klager har efterfølgende den 16. maj 2018 indgivet klage i klageportalen.

Det er Miljø- og Fødevareklagenævnets vurdering, at der i sagen har foreligget undskyldelige omstændigheder, som kan begrunde, at klagen behandles på trods af, at klagen først blev indgivet via klageportalen efter klagefristens udløb.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at klagen er indgivet af en omboende på vegne af i alt 16 omboende i området, der bor mellem 498 m og 4,9 km fra husdyrbruget. Nævnet finder, at i hvert fald den nærmeste matrikulære nabo og klager bosiddende A2, 4970 Rødby, er klageberettigede efter husdyrbruglovens § 84, stk. 1, nr. 3. Nævnet har ikke taget særskilt stilling til, om de øvrige omboende tillige er klageberettigede.

Klager har navnlig anført, at

- husdyrbruget og gyllebeholderens placering er til gene for klager,
- projektet vil medføre øgede gener i form af transport, trafik og skadedyr, og
- projektet vil medføre en forringelse af ejendomsværdien for boligerne i området.

Klagepunkterne er nærmere uddybet i afsnit 2.2.

2. Sagens oplysninger

2.1 Den påklagede afgørelse

Lolland Kommune har den 16. marts 2018 meddelt miljøgodkendelse til etablering af en økologisk konsumægproduktion på ejendommen A1, 4970 Rødby. Miljøgodkendelsen er meddelt efter husdyrbruglovens § 11, stk. 2.

Ansøgningen er indsendt til Lolland Kommune den 12. juli 2017.

Det godkendte projekt omfatter etablering af en besætning på 36.000 årshøns, svarende til 212 dyreenheder (DE), i et etagesystem med gødningsbånd. Hønsene inddeles i hold af 3.000 høns. Hvert hold får adgang til udearealer. I forbindelse med projektet etableres en 5.775 m² stald med fodersiloer, en 750 m³ plansilo og udearealer samt en overdækket gyllebeholder. Hønsestalden placeres parallelt med en eksisterende lade og ca. 220 m nord for ejendommens eksisterende bebyggelse. Stalden etableres frit af hensyn til indretning af foldarealer til hver sektion høns. Foldene til hønsene beplantes efter reglerne for hold af økologisk høns. Den overdækkede gyllebeholder placeres nord for stalden i det åbne land, indenfor

de beplantede folde til hønsene og ca. 225 m fra nærmeste nabobeboelse, som også er samlet bebyggelse.

Af miljøgodkendelsen fremgår, at gødningen fra gødningsbåndet i stalden sammen med vaskevand fra stald og pakkeri skal opbevares i gyllebeholderen på ejendommen. Gyllebeholderen er i ansøgningen benævnt som møddingsplads, da det ikke er muligt at vælge gyllebeholder i den ansøgte driftsform. Denne opføres med en kapacitet på 35 tons.

Af miljøgodkendelsen fremgår endvidere, at transport til og fra ejendommen vil ske ad A3 , og at der ønskes etableret en tilkørselsvej både nord og syd for stalden. Derudover vil transport ske på A4 gennem Vejlebykov. Af miljøgodkendelsens tabel 5.1.1 fremgår, at antal transporter om året kan opgøres til 318 stk.

Om transportforholdene har Lolland Kommune i godkendelsen bemærket, at etableringen af nye adgangsveje til stalden forinden skal godkendes af Lolland Kommunes Park og Vej, som har meddelt, at der tages forbehold for, at adgang og den øgede kørsel på den del af A3 , der fører hen til nr. 19, skal kunne ske uden skader på vejen.

Lolland Kommune har i forbindelse med godkendelsen ikke fundet anledning til at fastsætte vilkår om transport.

Lolland Kommune har samlet vurderet, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik, samt at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, der er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

2.2 *Klagens indhold*

Klager har anført, at deres ejendom ligger i udkanten af en lille landsby med udsigt til åbne marker. Ved projektet har Lolland Kommune meddelt godkendelse til en produktion, der skal rumme 36.000 høns, og som skal placeres meget tæt på klagers baghave. Gyllebeholderen placeres således ca. 140-200 m fra klagers grund og ca. 250-300 m fra Landsby Vejlebykov.

Klager har desuden anført, at A3 , der i forvejen er stærkt belastet af busser, traktorer, biler mv., vil blive endnu mere belastet af de yderligere 318 årlige transporter, som projektet vil medføre, hvilket vejen ikke er bygget til.

Klager har endvidere anført, at der allerede er rotteproblemet i området og klager frygter, at disse vil blive forværret, og at rotterne vil søge tilhold ved de omkringboende.

Herudover har klager anført, at projektet vil betyde, at ejendomsværdien for boligerne i området vil falde til mellem 50-70 %, i værste fald 66-100 %, men at kommunen har udtalt, at de ikke vil yde erstatning som kompensation for værdifaldet.

Endeligt har klager anført, at 5 dages sagsbehandlingstid for en godkendelse efter klagers opfattelse er kort tid, og at dette vidner om, at Lolland Kommune ikke har taget de indsendte høringssvar alvorligt.

2.3 Lolland Kommunes bemærkninger til klagen

Lolland Kommune har den 18. maj 2018 til klagen bemærket, at indsigelserne indkommet i forbindelse med høringen har resulteret i fastsættelse af et vilkår om plantning af træer langs den nordlige afgræsning af foldene, således at der, når træerne er vokset op, vil ske en visuel afskærmning i forhold til naboerne, som hovedsageligt bor nord for det ansøgte anlæg.

Lolland Kommune har endvidere bemærket, at kommunen har inddraget høringssvarene og vurderet på de forhold, der er nævnt i klagen i det omfang, der er tale om forhold, som kan inddrages i godkendelsesarbejdet. For så vidt angår den hurtige godkendelse har kommunen bemærket, at der er en politisk forventning om, at kommunerne afgør denne type sager hurtigst muligt. Det er i øvrigt kommunens vurdering, at fem dage har været tilstrækkeligt til at foretage en vurdering af de indsendte bemærkninger i samråd med ansøger, samt at tilrette udkastet til godkendelse.

Angående klagen over risiko for rottetilhold hos naboer har Lolland Kommune bemærket, at dette efter deres opfattelse er påset i godkendelsen.

2.4 Nye oplysninger under sagens behandling

Lolland Kommune har den 31. januar 2019 på baggrund af Miljø- og Fødevareklagenævnets henvendelse om til- og frakørselsforhold oplyst, at hovedparten af transporterne til og fra ejendommen A1 vil ske i forbindelse med afhentning af æg. Ansøger har ingen indflydelse på antal og tidspunkt, da disse transporter varetages af modtageren af æggene. Det er dog oplyst af ansøger, at transporterne vil ske i tidsrummet kl. 06-18.

Det næststørste antal transporter vil ske i forbindelse med udkørsel af husdyrgødning, som vil foregå i sæsonen og afhænge af vejret. Ansøger har oplyst, at udbringning normalt vil ske i dagtimerne, men at lovgivningen omkring udbringning kan resultere i, at udbringningen bliver nødt til at foregå udenfor dagtimerne. Hovedparten af ansøgers udbringningsarealer ligger syd for ejendommen og er placeret længst væk fra den samlede bebyggelse, der ligger nord for samtlige markarealer og ved A3 - A4 .

I forhold til anlæggets til- og frakørselsveje er det ansøgers ønske, at disse placeres syd og nord for anlægget, således at transporten sker til den mindre vej A3 , hvor få boliger er beliggende. Transporterne vil dermed, med undtagelse af transporterne til udbringning, ske til den større landevej A4 . Det er Lolland Kommunes vurdering, at transporterne til og fra anlægget ikke vil medføre en betydelig ændring af trafikken på A3 og A4 , der i forvejen er meget trafikeret.

Lolland Kommune har endvidere den 13. februar 2019 på baggrund af Miljø- og Fødevareklagenævnets henvendelse oplyst, at til- og frakørsel til husdyrbruget ikke var fastlagt på godkendelsestidspunktet, men at kommunen nu agter at anmode ansøger om et forslag til ønsket tilslutning på offentlig vej.

Lolland Kommune har efterfølgende den 27. februar 2019 indsendt en skitseret tegning af ansøgers ønsker vedrørende ejendommens til- og frakørselsforhold. Det fremgår heraf, at vejene er valgt af hensyn til fødevaresikkerheden, hvorefter der skal arbejdes med henholdsvis en ren og en uren zone i forhold til transport, således at der er adskillelse mellem gødningshåndtering, levering af foder og afhentning af æg.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets prøvelse

Det fremgår af § 11, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse af en afgørelse til de forhold, der er klaget over.

Det følger endvidere af § 11, stk. 2, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse til de væsentligste forhold.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i denne klagesag alene fundet anledning til at behandle klagepunktet vedrørende transportgener.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har ikke taget stilling til sagens øvrige klagepunkter, jf. herved § 11 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet. Nævnet har dog fundet anledning til at anføre enkelte forhold vedrørende landskabsvurderingen, som Lolland Kommune vil skulle tage i betragtning i forbindelse med en fornyet behandling af sagen, se nærmere i afsnit 3.3.

3.2 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

3.2.1 Indledende bemærkninger

Husdyrbrugloven blev ændret ved lov nr. 204 af 28. februar 2017 om ændring af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, lov om miljøbeskyttelse, lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække og forskellige andre love.

Ændringsloven trådte i kraft den 1. august 2017, men indeholder følgende overgangsbestemmelse i § 10, stk. 17:

”Klager over afgørelser om tilladelse eller godkendelse efter §§ 10-12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, hvor ansøgningen er indgivet til kommunalbestyrelsen inden den 1. august 2017, og hvor klagen er rettidigt indgivet til Miljø- og Fødevareklagenævnet den 1. august 2017 eller senere, færdigbehandles efter de hidtil gældende regler, jf. dog stk. 6”

Da ansøgningen blev indsendt til kommunalbestyrelsen den 12. juli 2017 og klagen er indgivet til Miljø- og Fødevareklagenævnet efter den 1. august 2017 er henvisningerne til husdyrbrugloven i denne afgørelse derfor en henvisning til lovebekendtgørelse nr. 442 af 13. maj 2016 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Det ansøgte er omfattet af husdyrbruglovens § 11 og kræver en godkendelse efter husdyrbruglovens § 11, stk. 2.

Ifølge husdyrbruglovens § 19 skal kommunen ved vurderingen af en ansøgning om godkendelse efter lovens § 11 sikre, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Godkendelsen skal indeholde vilkår, der sikrer, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde, at kravene i husdyrbruglovens § 19 opfyldes, jf. husdyrbruglovens § 27.

Kommunen skal meddele afslag på en ansøgning om godkendelse efter husdyrbruglovens § 11, hvis lovens § 19 ikke er opfyldt, jf. lovens § 31.

De nærmere regler om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug er fastsat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Det følger af ændringslovens § 10, stk. 17, at Miljø- og Fødevareklagenævnet behandler klagesager om tilladelse eller godkendelse af husdyrbrug efter de hidtil gældende regler, når ansøgningen er indgivet til kommunalbestyrelsen inden den 1. august 2017, og hvor klagen er rettidigt indgivet til Miljø- og Fødevareklagenævnet den 1. august 2017 eller senere. Idet ansøgningen om godkendelse af husdyrbruget er indsendt til kommunen den 12. juni 2017, og kommunens afgørelse er påklaget rettidigt, er henvisningerne i det følgende til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen derfor en henvisning til

den dagældende bekendtgørelse, dvs. bekendtgørelse nr. 211 af 28. februar 2017 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

3.2.2 Ad 1) Til- og frakørselsforhold

Det fremgår af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 6, stk. 2, jf. bilag 2, punkt D12 og H32, at en ansøgning om godkendelse efter husdyrbruglovens §§ 11 eller 12 skal indeholde oplysninger om virksomhedens interne transportveje og til- og frakørselsforhold vedrørende arbejdskørsel, herunder transport af husdyrgødning og ind- og udlevering af dyr, samt en vurdering af støjbelastningen i forbindelse hermed.

Efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 9, stk. 2, skal kommunen i forbindelse med en ansøgning om godkendelse vurdere, om til- og frakørsel til virksomheden vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende.

Miljø- og Fødevareklagenævnet konstaterer, at ansøgningen om miljøgodkendelse til etablering af en økologisk konsumægproduktion på ejendommen A1 , 4970 Rødby, ikke som foreskrevet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen indeholder oplysninger om virksomhedens interne transportveje og til- og frakørselsforhold. Lolland Kommune har desuden ikke foretaget en vurdering af, om til- og frakørsel til husdyrbruget vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende, herunder navnlig gener i form af støv og støj. Kommunen har i forbindelse med godkendelsen alene anført, at transporterne til og fra anlægget ikke vil medføre en betydelig ændring af trafikken på A3 og A4 , der i forvejen er meget trafikeret.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder med henvisning hertil, at miljøgodkendelsen lider af en væsentlig retlig mangel, der fører til afgørelsens ugyldighed. Nævnet bemærker, at der er tale om et barmarksprojekt, hvor der er mulighed for at indrette til- og frakørsel således, at dette medfører mindst mulig gene for de omboende.

Nævnet bemærker desuden, at den på Miljø- og Fødevareklagenævnets foranledning indsendte skitse over til- og frakørselsforhold alene beskriver ansøgers ønsker. Sagen hjemvises derfor med henblik på, at Lolland Kommune som førsteinstans kan foretage en vurdering i overensstemmelse med husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 9, stk. 2.

3.3 Miljø- og Fødevareklagenævnets øvrige bemærkninger

Det følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 13, stk. 1, nr. 5, at en godkendelse efter husdyrbruglovens §§ 11 eller 12 bl.a. skal indeholde en vurdering, jf. lovens §§ 19-24 og § 26, stk. 2, der sikrer, at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne og uden at de landskabelige værdier tilsidesættes.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at Kommuneplan 2017-2029 er gældende for området, og at der foreligger en landskabsanalyse over Lolland Kommunes 12 landskabskarakterområder. Lolland Kommune skal ved den fornyede behandling af sagen inddrage disse og foretage en konkret vurdering af den landskabelige påvirkning ved den ansøgte placering af husdyrbruget og gyllebeholderen.

3.4 Gebyr

Som følge af afgørelsen tilbagebetales det indbetalte klagegebyr, jf. gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 2, nr. 1.

3.5 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Lolland Kommunes afgørelse af 16. marts 2018 om etablering af en økologisk ægproduktion på ejendommen A1 , 4970 Rødby, med virkning fra 1 år fra afgørelsens tidspunkt, og hjemviser sagen til fornyet behandling.